

Sygn. akt III Cz 513/15

POSTANOWIENIE

Dnia 12 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący-Sędzia SO Andrzej Dyrda

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 12 maja 2015 r.

sprawy z powództwa G. B.

przeciwko M. B. (B.)

o alimenty

na skutek zażalenia powódki

od postanowienia Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

z dnia 5 lutego 2015 r., sygn. akt III RC 732/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO Andrzej Dyrda

Sygn. akt III Cz 513/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 5 lutego 2015 roku Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim oddalił wniosek powódki o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, uznając, że powódka nie wykazała aby była osobą nieporadną czy mogącą mieć trudności i problemy z podejmowaniem czynności procesowych. Z tych względów Sąd nie stwierdził istnienia przesłanek z art. 117 § 5 k.p.c.

Zażalenie na to postanowienie wniosła powódka podnosząc, że obawia się, że nie poradzi sobie w sądzie z problematyką niniejszego postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie mogło odnieść skutku.

Zgodnie z art. 117 § 1 k.p.c. i art. 117 § 2 k.p.c. osoba fizyczna, zarówno zwolniona jak i niezvolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Sąd, zgodnie z art. 117 § 5 k.p.c. stwierdzi, że uwzględni wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego, tylko w sytuacji gdy udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie uzna za potrzebny. Podstawowym zadaniem Sądu jest więc rozpatrzenie celowości udziału adwokata w sprawie (postanowienie Sądu Najwyższego z 8 marca 1972r., I PZ 6/72).

Uwzględnienie takiego wniosku uzależnione jest od całokształtu okoliczności, a więc zarówno charakteru sprawy jak również postępowania wnioskującego. Rozpoznając taki wniosek nie można również pominąć, że w świetle aktualnego orzecznictwa Sądu Najwyższego, pomimo, iż co do zasady, odmowa ustanowienia dla strony adwokata z urzędu nie może być kwalifikowana jako pozbawienie strony możliwości obrony jej praw, co ma swoje implikacje procesowe, to jednak w sytuacji, gdy strona swoim zachowaniem wykazuje podstawową nieznaną reguł postępowania sądowego lub nieporadność, skutkującą tym, że nie jest w stanie wykorzystać prawnych możliwości jej prowadzenia, postępowanie kontynuowane po odmowie takiej stronie ustanowienia pełnomocnika z urzędu, może prowadzić do pozbawienia strony możliwości obrony jej praw, a tym samym nieważności postępowania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2013r., II CSK 322/12; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2009r., II CSK 64/09). Kluczową przesłanką ustanowienia pełnomocnika z urzędu jest celowość jego udziału w sprawie (postanowienie Sądu Najwyższego z 8 marca 1972r., I PZ 6/72, LEX nr 7069).

Uwzględniając wskazane powyżej okoliczności Sąd Okręgowy podziela wnioski Sądu Rejonowego, że udział pełnomocnika w celu reprezentowania powódki w niniejszym postępowaniu nie jest konieczny. Ustanowienie pełnomocnika z urzędu jest instytucją wyjątkową.

Z tych względów za niewystarczające należy uznać powołanie się przez powódkę, na okoliczność jej obawy, że nie poradzi sobie z problematyką postępowania, jak również cierpienie przez nią lęki prodepresyjne. Zwrócić należy uwagę, że drugiej z tych okoliczności, na co zwrócił uwagę Sąd Rejonowy, powódka w żaden sposób nie wykazała. Natomiast sama obawa przed postępowaniem, a więc subiektywny stan obawy o wynik postępowania, nie może stanowić podstawy do uwzględnienia jej wniosku, tym bardziej, że wywołane przez nią postępowanie jest sprawą typową, a na tym etapie postępowania, nie sposób stwierdzić, aby zachodziły jakiegokolwiek nadzwyczajne okoliczności, które wymagały korzystania przez powódkę z pomocy zawodowego pełnomocnika.

Sygn. akt III Cz 513/15

Uznać zatem należało, że pozwana swoim zachowaniem wykazuje wystarczającą znajomość reguł, według których toczy się postępowanie sądowe, w szczególności wynika to ze złożonej odpowiedzi na zażalenie pozwanego datowane na 19 marca 2015r., więc odmowa ustanowienia adwokata nie może być oceniona jako prowadzące do nieważności postępowania pozbawienie strony możliwości obrony swych praw (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2009r., II CSK 64/09).

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji w oparciu o art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.

SSO Andrzej Dyrda